

ЗАХИСТ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ ПРАВ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ВІД ДІЙ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ

DEFENSE IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS UKRAINE RIGHTS OF TAXPAYERS FROM THE ACTIONS OF THE STATE TAX SERVICE

Бевзенко В.М.,

доктор юридичних наук, доцент,
професор адміністративного права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

У статті досліджуються деякі особливості публічно-правових відносин за участю платників податків та органів державної податкової служби. Зокрема, увага приділена правам платників податків, які можуть порушуватися внаслідок перевірок органів державної податкової служби. Аналізуються способи й зміст захисту прав платників податків.

Ключові слова: адміністративна юстиція, адміністративне судочинство, верховенство права, захист, адміністративний суд, правова позиція, платник податку, органи державної податкової служби, перевірка, акт.

В статье исследуются некоторые особенности публично-правовых отношений с участием плательщиков налогов и органов государственной налоговой службы. В частности, внимание уделено правам плательщиков налогов, которые могут нарушаться вследствие проверок органов государственной налоговой службы. Анализируются способы и содержание защиты прав плательщиков налогов.

Ключевые слова: административная юстиция, административное судопроизводство, верховенство права, защита, административный суд, правовая позиция, плательщик налогов, органы государственной налоговой службы, проверка, акт.

This article examines some of the features of public law relations with taxpayers and state tax authorities. In particular, attention is given to the rights of taxpayers who may be disrupted as a result of audits of the tax administration. Ways and content protection taxpayers.

Key words: administrative justice, rule of law, security, administrative court, the legal position, the taxpayer, the Tax Authorities, check, act.

Такі види діяльності адміністративного суду, як захист права, свобод та інтересів фізичних (юридичних) осіб, перевірка законності й обґрунтованості результатів публічної діяльності публічної адміністрації, припинення й запобігання незаконним проявам (бездіяльності) публічної діяльності публічної адміністрації; забезпечення законності публічної діяльності публічної адміністрації, насамперед і спонукають, визначають, спрямовують процесуальну діяльність цього суду, покладаються в основу його рішень, обґрунтовують сприйняття й оцінку фактичних обставин адміністративної справи.

Правова позиція

1) Чи можуть порушувати права платників податків дії органів податкової служби з проведення перевірки та/або складання актів перевірки чи відображення в акті перевірки певних висновків, в яких випадках? Чи є такі дії юридично значимими, тобто чи впливають вони на стан справ і обов'язків платника податків?

Відповідаючи на це питання, насамперед, звернімося до судової практики. Так, з 03 грудня 2008 року по 28 грудня 2008 року на підприємстві ТОВ «Ліфтсервіс» Державною інспекцією з контролю за цінами в Дніпропетровській області була проведена планова перевірка за IV квартал 2008 року. За результатами перевірки Державною інспекцією з контролю за цінами в Дніпропетровській області було складено акт перевірки, на підставі якого було прийнято рішення від 24 грудня 2008 року № 14 «Про застосування економічних фінансових санкцій за порушення державної дисципліни цін». У вказаному рішенні зазначалося, що було виявлене порушення ТОВ «Ліфтсервіс» вимоги Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку формування тарифів послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій і типового договору про надання послуг», Наказу Міністерства архітектури та житлово-комунального господарства України від 9 листопада 2006 року № 369 і рішення Дніпропетровської міської ради та **нараховані штрафні санкції в розмірі 101239,98 гривень та 202479,96 гривень.**

Ст. 78.1 Податкового кодексу України передбачено можливість здійснення документальної позапланової перевірки, яка є можливою за наявності хоча б однієї з передбачених вказаним кодексом обставин [7].

Зокрема, згідно зі ст. 78.1.12 Податкового кодексу України органом державної податкової служби вищого рівня в порядку контролю за діями або бездіяльністю посадових осіб органу державної податкової служби нижчого рівня здійснено перевірку документів обов'язкової звітності платника податків або матеріалів документальної перевірки, проведеної контролюючим органом нижчого рівня, і виявлено невідповідність висновків акта перевірки вимогам законодавства або неповне з'ясування під час перевірки питань, що мають бути з'ясовані для винесення об'єктивного висновку щодо дотримання платником податків вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби [7].

Крім того, згідно з ч. 1 ст. 79 Кодексу адміністративного судочинства України від 6 липня 20005 року письмовими доказами є документи (зокрема, електронні документи), акти, листи, телеграми, будь-які інші письмові записи, що містять відомості про обставини, які мають значення для справи [8].

Таким чином, за будь-яких обставин акти й довідки податкових органів, по-перше, мають преюдиціальний характер, тобто можуть створювати несприятливі наслідки для особи, щодо якої ці акти й довідки складені, по-друге, ці документи можуть бути доказами, оскільки підтверджують певні фактичні обставини.

Тому однозначно можна стверджувати, що дії органів податкової служби з проведення перевірки та/або складання актів перевірки чи відображення в акті перевірки певних висновків є юридично значимими, тобто впливають на стан справ і обов'язків платника податків.

Про те, що має місце порушення прав платників податків, ми можемо стверджувати у випадках, коли дії органів податкової служби з проведення перевірки та/або складання актів перевірки чи відображення в акті перевірки певних висновків не відповідають таким вимогам (ч. 3 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України):

1) вони прийняті (вчинені) на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;

2) вони прийняті (вчинені) з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано;

3) вони прийняті (вчинені) обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії);

4) вони прийняті (вчинені) безсторонньо (неупереджено);

5) вони прийняті (вчинені) добросовісно;

6) вони прийняті (вчинені) розсудливо;

7) вони прийняті (вчинені) з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи несправедливій дискримінації;

8) вони прийняті (вчинені) пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія);

9) вони прийняті (вчинені) з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення;

10) вони прийняті (вчинені) своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Отже, про факт порушення прав платників, зміст і обсяг таких порушень у кожному конкретному випадку може судити суд, до якого подано позов.

2) Чи може звернутися платник податків із позовом про визнання протиправними дій податкових органів, вчинених під час проведення перевірки, щодо відображення в акті перевірки певних висновків? Якими мають бути процесуальні дії суду в разі пред'явлення платником податків такого позову? Чи має право в такому разі суд відмовити у відкритті провадження чи закрити провадження в справі?

Маємо зважати на те, що Конституцією України передбачено, що звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб (ст.ст. 8, 55 Основного Закону України).

Конституційне право на судовий захист належить до невідчужуваних та непорушних [9]. Частина перша ст. 55 Конституції України містить загальну норму, яка означає право кожного звернутися до суду, якщо його права чи свободи порушені або порушуються, створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші ущемлення прав та свобод. Зазначена норма зобов'язує суди приймати заяви про розгляд навіть у випадку відсутності в законі спеціального положення про судовий захист. Відмова суду в прийнятті позовних та інших заяв чи скарг, які відповідають встановленим законом вимогам, є порушенням права на судовий захист, яке відповідно до статті 64 Конституції України не може бути обмежене. Таким чином, положення частини першої ст. 55 Конституції України закріплює одну з найважливіших гарантій здійснення як конституційних, так й інших прав та свобод людини і громадянина [10].

Кожен, тобто громадянин України, іноземець, особа без громадянства, має гарантоване державою право оскаржити в суді загальної юрисдикції рішення, дії чи бездіяльність будь-якого органу державної влади, органу місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, якщо громадянин України, іноземець, особа без громадянства вважають, що їх рішення, дія чи бездіяльність порушують або ущемляють права і свободи громадянина України, іноземця, особи без громадянства чи перешкоджають їх здійсненню, а тому потребують правового захисту в суді [11].

Статтею 55 Конституції України кожній людині гарантовано право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, посадових осіб і службових осіб, а тому суд не має права відмовляти особі в прийнятті чи розгляді скарги з підстав, передбачених законом, який це право обмежує [12].

Здійснюючи передбачене статтею 55 Конституції Укра-

їни право на судовий захист, звертаючись до суду, особа вказує в позові власне суб'єктивне уявлення про порушене право чи охоронюваний інтерес та спосіб його захисту. Вирішуючи спір, суд зобов'язаний надати об'єктивну оцінку наявності порушеного права чи інтересу на момент звернення до суду, а також визначити, чи відповідає обраний позивачем спосіб захисту порушеного права тим, що передбачені законодавством, та чи забезпечить такий спосіб захисту відновлення порушеного права позивача [13].

Відсутність порушеного права чи невідповідність обраного позивачем способу його захисту способам, визначеним законодавством, встановлюється при розгляді справи по суті та є підставою для прийняття судового рішення про відмову в позові [13].

Звернутися платник податків із позовом про визнання протиправними дій податкових органів, вчинених під час проведення перевірки, щодо відображення в акті перевірки певних висновків може також на підставі норм Кодексу адміністративного судочинства України. Так, завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень шляхом справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду адміністративних справ (ч. 1 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України) [14].

До адміністративних судів можуть бути оскаржені будь-які рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень (ч. 2 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України).

Юрисдикція адміністративних судів поширюється на правовідносини, що виникають у зв'язку зі здійсненням суб'єктом владних повноважень владних управлінських функцій, а також у зв'язку з публічним формуванням суб'єкта владних повноважень шляхом виборів або референдуму. Юрисдикція адміністративних судів поширюється на публічно-правові спори, зокрема спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності (ч. 1, п. 1 ч. 2 ст. 17 Кодексу адміністративного судочинства України).

Якщо відповідачем у позовній заяві, щодо якої відсутні підстави для її повернення, залишення без розгляду чи відмови у відкритті провадження в справі, вказана фізична особа, яка не має статусу підприємця, суддя не пізніше ніж через два дні з дня надходження позовної заяви до суду звертається до відповідного органу реєстрації місця перебування та місця проживання особи щодо надання інформації про зареєстроване місце проживання (перебування) такої фізичної особи.

Про залишення позовної заяви без розгляду, відкриття провадження в справі чи відмову у відкритті провадження в справі суддя постановляє ухвалу. В ухвалі про відкриття провадження в справі зазначаються:

1) найменування адміністративного суду, прізвище та ініціали судді, який відкрив провадження в адміністративній справі, номер справи;

2) ким і до кого пред'явлено адміністративний позов;

3) зміст позовних вимог;

4) дата, час і місце попереднього судового засідання, якщо суд вважає його проведення необхідним;

5) пропозиція відповідачу подати в зазначений строк письмові заперечення проти позову та докази, які в нього є (для суб'єкта владних повноважень – відповідача зазначається про його обов'язок надати у визначений судом строк у разі заперечення проти позову всі матеріали, що

були або мали бути взяті ним до уваги при прийнятті рішення, вчиненні дії, допущенні бездіяльності, з приводу яких подано позов);

6) яким складом суду розглядатиметься справа;

7) за наявності підстав – висновок суду про визнання причин пропуску строку звернення до адміністративного суду поважними.

Копія ухвали про відкриття провадження в адміністративній справі невідкладно після постановлення надсилається особам, які беруть участь у справі, разом із витягом про їхні процесуальні права та обов'язки, встановлені статтями 49, 51 Кодексу адміністративного судочинства України.

Відповідачам та третім особам, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, надсилаються також копії позовної заяви та доданих до неї документів.

Копія ухвали про залишення позовної заяви без розгляду невідкладно надсилається особі, яка подала позовну заяву, разом із позовною заявою та всіма доданими до неї матеріалами.

Суддя відмовляє у відкритті провадження в адміністративній справі лише в тому разі, якщо (ст. 109 Кодексу адміністративного судочинства України):

– заяву не належить розглядати в порядку адміністративного судочинства;

– у спорі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав є такі, що набрали законної сили: постанова суду; ухвала суду про відмову у відкритті провадження в адміністративній справі; ухвала про закриття провадження в адміністративній справі; ухвала про залишення позовної заяви без розгляду у зв'язку з пропуском строку звернення до адміністративного суду (крім випадків, коли така ухвала винесена до відкриття провадження в адміністративній справі);

– настала смерть фізичної особи чи припинено юридичну особу, які звернулися із позовною заявою або до яких пред'явлено адміністративний позов, якщо спірні правовідносини не допускають правонаступництва.

Суд закриває провадження в справі (ст. 157 Кодексу адміністративного судочинства України):

– якщо справу не належить розглядати в порядку адміністративного судочинства;

– якщо позивач відмовився від адміністративного позову і відмову прийнято судом;

– якщо сторони досягли примирення;

– якщо є такі, що набрали законної сили, постанова чи ухвала суду з того самого спору і між тими самими сторонами;

– у разі смерті або оголошення в установленому законом порядку померлою особи, яка була стороною в справі, якщо спірні правовідносини не допускають правонаступництва, або ліквідації підприємства, установи, організації, які були стороною в справі.

Судовий розгляд справ у сучасній процесуальній літературі [15] цілком обґрунтовано називається основною (центральною) стадією процесу, в межах якої об'єктивно встановлюються всі обставини справи, дійсні взаємні права позивача й відповідача. **Відповідно, поза межами судового розгляду неможливо встановити всі подробиці конкретної публічно-правової суперечки, а саме: неможливо встановити, чи порушувалися права учасників публічно-правових відносин, чи впливають на стан прав і обов'язків фізичних осіб адміністративні акти публічної адміністрації тощо.**

Аби остаточно встановити істину в справі, адміністративний суд обов'язково має провести судові засідання, розглянувши всі обставини адміністративної справи, дослідивши всі докази в справі, заслухавши пояснення сторін.

Як бачимо, законодавець однозначно й доступно задекларував підстави відмови у відкритті й закриття

провадження в адміністративній справі провадження у справі. Вочевидь, перелік цих підстав є єдиним і вичерпним.

3) Чи можна вважати порушеними права платника податків у тому разі, якщо в акті перевірки, здійсненій щодо такого платника, викладені певні негативні висновки, але податкове повідомлення рішення з цього приводу не ухвалене?

Щодо порушення права платників податків у разі, якщо в акті перевірки, здійсненій щодо такого платника, викладені певні негативні висновки, але податкове повідомлення рішення з цього приводу не ухвалене, маємо враховувати таке.

Здійснюючи передбачене статтею 55 Конституції України право на судовий захист, звертаючись до суду, особа вказує в позові власне суб'єктивне уявлення про порушене право чи охоронюваний інтерес та спосіб його захисту. Виришуючи спір, суд зобов'язаний надати об'єктивну оцінку наявності порушеного права чи інтересу на момент звернення до суду, а також визначити, чи відповідає обраний позивачем спосіб захисту порушеного права тим, що передбачені законодавством, та чи забезпечить такий спосіб захисту відновлення порушеного права позивача [13].

Відсутність порушеного права чи невідповідність обраного позивачем способу його захисту способам, визначеним законодавством, встановлюється при розгляді справи по суті та є підставою для прийняття судового рішення про відмову в позові [13].

4) Яким є належний спосіб захисту прав платника податків у разі, якщо викладені в акті перевірки висновки були підставою для відображення певних даних в електронних базах податкової звітності податкових органів? Чи може бути предметом розгляду в суді вимога про визнання протиправним акту податкової перевірки?

Юрисдикція адміністративних судів поширюється на правовідносини, що виникають у зв'язку зі здійсненням суб'єктом владних повноважень владних управлінських функцій, а також у зв'язку з публічним формуванням суб'єкта владних повноважень шляхом виборів або референдуму (ч. 1 ст. 17 Кодексу адміністративного судочинства України).

Юрисдикція адміністративних судів поширюється на публічно-правові спори, зокрема, спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності (ч. 2 ст. 17 Кодексу адміністративного судочинства України).

Кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу (ч. 1 ст. 16 Цивільного кодексу України) [17].

Способами захисту цивільних прав та інтересів можуть бути (ч. 2 ст. 16 Цивільного кодексу України):

- 1) визнання права;
- 2) визнання правочину недійсним;
- 3) припинення дії, яка порушує право;
- 4) відновлення становища, яке існувало до порушення;
- 5) примусове виконання обов'язку в натурі;
- 6) зміна правовідношення;
- 7) припинення правовідношення;
- 8) відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди;
- 9) відшкодування моральної (немайнової) шкоди;
- 10) визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб.

Суд може захистити цивільне право або інтерес іншим способом, що встановлений договором або законом.

При вирішенні адміністративної справи по суті суд може задовольнити адміністративний позов повністю або частково

чи відмовити в його задоволенні повністю або частково (ч. 1 ст. 162 Кодексу адміністративного судочинства України).

У разі задоволення адміністративного позову суд може прийняти постанову про (ч. 2 ст. 162 Кодексу адміністративного судочинства України):

1) визнання протиправними рішення суб'єкта владних повноважень чи окремих його положень, дій чи бездіяльності і про скасування або визнання нечинним рішення чи окремих його положень, про поворот виконання цього рішення чи окремих його положень із зазначенням способу його здійснення;

2) зобов'язання відповідача вчинити певні дії;

3) зобов'язання відповідача утриматися від вчинення певних дій;

4) стягнення з відповідача коштів;

5) тимчасову заборону (зупинення) окремих видів або всієї діяльності об'єднання громадян;

6) примусовий розпуск (ліквідацію) об'єднання громадян;

7) примусове видворення іноземця чи особи без громадянства за межі України;

8) визнання наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень.

Таким чином, належним способом захисту прав платника податків у будь-якому разі буде:

– адміністративний спосіб – звернення зі скаргою до вищестоящого податкового органу або до прокуратури;

– судовий спосіб – звернення до суду з позовом.

Зважаючи на деякі приписи Конституції України (ст.ст. 8, 55) та Кодексу адміністративного судочинства України (ч.ч. 1, 2 ст. 2, ч. 1, п. 1 ч. 2 ст. 17, ч. 4 ст. 105), беззаперечно й очевидно те, що вимога про визнання протиправним акту податкової перевірки може бути предметом розгляду винятково в адміністративному суді.

Така вимога завжди втілюється у формі адміністративного позову.

Так, **предмет¹ позову** як предмет розгляду в суді – це: 1) матеріально-правова вимога позивача до відповідача, 2) те, на що спрямований адміністративний позов, 3) те, з приводу чого подається позов.

Отже, предмет адміністративного позову завжди пов'язаний із публічними правовідносинами, які виникли між позивачем та відповідачем і виражається у вимозі, зверненій через адміністративний суд. У свою чергу, матеріально-правова вимога є наслідком спору про публічне право.

Предметом позову буде та його частина, яка характеризує матеріально-правову вимогу позивача до відповідача, стосовно якої він просить постановити судові рішення. Вона опосередковується спірними правовідносинами – суб'єктивним правом та обов'язком позивача і відповідача [19].

Зокрема, адміністративний позов може містити вимоги про (п. п. 1–6 ч. 4 ст. 105 Кодексу адміністративного судочинства України):

– скасування або визнання нечинним рішення відповідача – суб'єкта владних повноважень повністю чи окремих його положень;

– зобов'язання відповідача – суб'єкта владних повноважень прийняти рішення або вчинити певні дії;

– зобов'язання відповідача – суб'єкта владних повноважень утриматися від вчинення певних дій;

– стягнення з відповідача – суб'єкта владних повноважень коштів на відшкодування шкоди, завданої його незаконним рішенням, дією або бездіяльністю;

– виконання зупиненої чи невчиненої дії;

– встановлення наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Бевзенко В. М. Вітчизняна адміністративна юстиція в контексті розвитку законодавства України та адміністративно-правової науки // Кримський юридичний вісник. – 2007. – № 1 (1). – С. 261–267.
- Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 40. – Ст. 263.
- Карль Лемайеръ. Административная юстиция : Понятие охраны субъективных публичных прав в связи с развитием возр ний на государство [переводъ съ н мецкаго Барона А. Э. Нольде Привать-доцента С.-Петербургскаго Университета] / Карль Лемайеръ. – С.-Петербургъ : Сенатская типографія, 1905. – 206 с. – С. 1.
- Кобалевский В. Л. Очерки советского административного права // В книзі : Антологія української юридичної думки. – В 6 т. / Редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. – Том 5 : Поліцейське та адміністративне право / Упорядники : Ю. І. Римаренко, В. Б. Авер'янов, І. Б. Усенко ; відп. редактори Ю. І. Римаренко, В. Б. Авер'янов. – К. : Видавничий Дім «Юридична книга», 2003. – 600 с. – С. 567, 568.
- Корф С.А. Административная юстиция въ Россіи. Книга первая. Очеркъ историческаго развитія власти надзора и административной юстици въ Россіи / Корф С.А. [Баронъ С.А. Корф , профессоръ Императорскаго Александровскаго Университета въ Гельсингфорс]. – С.-ПЕТЕРБУРГЪ : Типографія Тренке и Фюсно, Максимилиановскій пер., № 13, 1910. – 528 с. – с. v.
- Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 // Офіційний вісник України офіційне видання – 2004. – № 45. – Ст. 41.
- Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–14, № 15–16, № 17. – Ст. 112.
- Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35, 35–36, 37. – Ст. 446.
- Пункт 5 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України № 15-рп/2004 від 2 листопада 2004 року // Конституція України у судових рішеннях / М. П. Орзіх, А. А. Зеров, Д. С. Терлецький. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – С. 147, 148.
- Пункт 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України № 9-зп від 25 грудня 1997 року (справа за зверненнями жителів міста Жовті Води) // Конституція України у судових рішеннях / М. П. Орзіх, А. А. Зеров, Д. С. Терлецький. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – С. 147, 148.
- Пункт 1 резолютивної частини Рішення Конституційного Суду України від 25 листопада 1997 року (справа громадянки Дзюби Г.П. щодо права на оскарження в суді неправомірних дій посадової особи) // Конституція України у судових рішеннях / М. П. Орзіх, А. А. Зеров, Д. С. Терлецький. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – С. 148.
- Пункт 8 постанови Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 року № 9 «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя» // Конституція України у судових рішеннях / М. П. Орзіх, А. А. Зеров, Д. С. Терлецький. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – С. 148, 149.
- Постанова Вищого господарського суду України від 28 липня 2010 року у справі № 9/4/5/5198 // Конституція України у судових рішеннях / М. П. Орзіх, А. А. Зеров, Д. С. Терлецький. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – С. 149.
- Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35, 35–36, 37. – Ст. 446.
- Курс цивільного процесу : підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – С. 588.

¹ В українській мові предмет – 1. Будь-яке конкретне матеріальне явище, що сприймається органами чуття; річ, реальія; 2. Логічне поняття, що становить зміст думки, пізнання тощо; Те на що спрямована пізнавальна, творча, практична діяльність когось, чого-небудь; об'єкт [18].

16. Про прокуратуру : Закон України від 5 листопада 1991 року № 1789–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.
 17. Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.
 18. Новий тлумачний словник української мови. Том 2 / Укладачі В.В. Яременко, О.М. Сліпушко. – К., 2004. – С. 867.
 19. Стефанюк В.С. Судовий адміністративний процес: Монографія. – Харків, 2003. – С. 263.

УДК 342.922 : 347.994 (477)

DEFENSE IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS UKRAINE RIGHTS OF TAXPAYERS FROM THE ACTIONS OF THE STATE TAX SERVICE

ЗАХИСТ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ ПРАВ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ВІД ДІЙ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ

Bevzenko Vladimir,
Ph.D., Associate Professor,
Professor of Administrative Law
Kyiv National Taras Shevchenko University

This article examines some of the features of public law relations with taxpayers and state tax authorities. In particular, attention is given to the rights of taxpayers who may be disrupted as a result of audits of the tax administration. Ways and content protection taxpayers.

Key words: administrative justice, rule of law, security, administrative court, the legal position, the taxpayer, the Tax Authorities, check, act.

У статті досліджуються деякі особливості публічно-правових відносин за участю платників податків та органів державної податкової служби. Зокрема, увага приділена правам платників податків, які можуть порушуватися внаслідок перевірок органів державної податкової служби. Аналізуються способи й зміст захисту прав платників податків.

Ключові слова: адміністративна юстиція, адміністративне судочинство, верховенство права, захист, адміністративний суд, правова позиція, платник податку, органи державної податкової служби, перевірка, акт.

В статье исследуются некоторые особенности публично-правовых отношений с участием плательщиков налогов и органов государственной налоговой службы. В частности, внимание уделено правам плательщиков налогов, которые могут нарушаться вследствие проверок органов государственной налоговой службы. Анализируются способы и содержание защиты прав плательщиков налогов.

Ключевые слова: административная юстиция, административное судопроизводство, верховенство права, защита, административный суд, правовая позиция, плательщик налогов, органы государственной налоговой службы, проверка, акт.

These activities Administrative Court as protecting the rights, freedoms and interests of (legal) persons checking the legality and validity of the results of public of public administration, termination and prevention of illegal demonstrations (inaction) of the Public Administration public, ensuring the legality of public administration public, especially and motivate, define, direct judicial process of this court, relying on the basis of his decisions, justifying the perception and assessment of the facts of the administrative proceedings.

The legal position

1) *Can violate the rights of taxpayers with the tax authorities audit and / or inspection or assembly acts reflected in the act of checking some conclusions in which cases? Are the actions legally significant, and do they affect the status and responsibilities of the taxpayer?*

In answering on this question, first, we turn to litigation. Thus, from 03 December 2008 to 28 December 2008 in the company of «Liftservis» State Inspection for Price Control in the Dnipropetrovsk region was performed routine checkup for the IV quarter of 2008. The audit by the State Inspection for Price Control in the Dnipropetrovsk region was made an inspection, based on which the decision was made on December 24, 2008 № 14 «On the use of economic sanctions for violation of financial discipline of state prices.» In that decision stated that the irregularities of «Liftservis» requirements of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On approval of tariffs maintenance services of buildings and structures and adjacent areas and a model contract for services», Ministry of Housing and Communal Services of Ukraine on November 9, 2006 number 369 and the decision of City Council and accrued penalties in the amount of USD 101,239.98 and 202,479.96 USD.

Article. 78.1 of the Tax Code of Ukraine provides for the possibility of unscheduled documentary, which is possible if at least one of the specified code under the circumstances. [7]

In particular, according to Art. 78.1.12 of the Tax Code of Ukraine the state tax authority higher order of control over the actions or inaction of officials of the State Tax Service of the lower level by checking documents for mandatory reporting taxpayer or documentary inspection carried out by the supervisory authority of the lower level and inconsistency findings of the inspection requirements of the legislation or incomplete ascertainment when checking questions to be clarified for making an objective opinion on taxpayer compliance with the law, enforcement of which is assigned to the tax authorities. [7]

In addition, under Part 1 of Art. 79 of the Code of Administrative Procedure of Ukraine dated 6 July 20005, the written evidence are documents (including electronic documents), certificates, letters, telegrams, and any other written records that contain information about the circumstances relevant to the case. [8]

Thus, under any circumstances, acts and help the tax authorities in the first place, are prejudicial in nature, that may create adverse consequences for the person against whom such acts and reference compound, and secondly, these documents may be evidence as confirming specific factual circumstances.

Therefore I can say that the actions of the tax authorities audit and / or inspection or assembly acts reflected in the act of checking some conclusions are legally significant, that affect the status and obligations of the taxpayer.

That is a violation of the rights of taxpayers, we can say when the action of the tax authorities audit and / or inspection or assembly acts reflected in the act of checking some conclusions do not meet the following requirements (Part 3. 2 of the Code Administrative Procedure of Ukraine):

1) they are taken (committed) on the basis and within the limits and in the manner envisaged by the Constitution and laws of Ukraine;